

Adroddiad i'r: Cyngor, Chwefror 28ain 2012

Aelod Arweiniol: Hugh Evans, Arweinydd y Cyngor

Awdur yr Adroddiad: Alan Smith, Pennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad

Teitl: Ymateb y Cyngor i'r Adroddiad Gwella Blynyddol

1. Beth yw byrdwn yr adroddiad?

Ymateb y Cyngor i Adroddiad Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru (SAC).

2. Pam cyflwyno'r adroddiad hwn?

Gwneud sylwadau ar gynnydd y Cyngor a hysbysu'r Aelodau o'r camau a gynigir mewn ymateb i'r 'cynigion ar gyfer gwella' a wneir yn yr Adroddiad Gwella Blynyddol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Cydnabod y cynnwys.

4. Cefndir

- 4.1. Dan y Mesur Llywodraeth Leol, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cyhoeddi adroddiad blynyddol sy'n mesur cynnydd y Cyngor yn erbyn ei amcanion gwella, ac sy'n dwyn ynghyd waith cyrff rheoleiddio eraill, yn benodol ESTYN ac AGGCC. Mae'r adroddiad yn asesu cynnydd ac yn adeiladu ar waith Asesu Gwelliannau blynyddol, sy'n asesu tebygolrwydd y Cyngor o wella.
- 4.2. Y casgliad cyffredinol eleni yw bod y Cyngor yn cyflawni gwell canlyniadau i'w drigolion ac wedi gwneud cynnydd da wrth ddelio â'r meysydd hynny a amlygwyd yn y gorffennol fel rhai lle'r oedd angen gwella. Mae'r Cyngor wedi gwella'n fawr iawn o gymharu â'r sefyllfa yn 2008 pan roedd gan y rheolyddion bryderon difrifol ynglŷn â gallu'r Cyngor i wella. Mae Sir Ddinbych bellach yn un o'r cynghorau sy'n perfformio orau yng Nghymru.
- 4.3. Am yr ail flwyddyn yn olynol, mae Sir Ddinbych wedi ei hadnabod fel cyngor sy'n cyflawni'r perfformiad cyffredinol gorau yng Nghymru ar draws y set lawn o ddangosyddion cenedlaethol. O ran y weledigaeth a bennwyd gennym yn 2009, mae Sir Ddinbych yn ddios yn Gyngor sy'n 'perfformio'n uchel'.
- 4.4. Cydnabyddir bod rhai o'n gwasanaethau ymhlith y gorau yng Nghymru, er enghraifft: Casglu gwastraff; Casglu'r Dreth Gyngor a Goleuadau Stryd. Rydym ar y llwybr i dderbyn Safon Ansawdd Tai Cymru ar gyfer

ein holl dai Cyngor, lle nad yw llawer o Gynghorau wedi gwneud llawer o gynnydd. Ar gyfer pobl hŷn, rydym wedi agor dau gynllun Tai Gofal Ychwanegol yn y flwyddyn ddiwethaf, ac mae'r gwasanaeth ailalluogi newydd yn cyflawni canlyniadau gwirioneddol gadarnhaol i helpu pobl i aros yn annibynnol yn eu cymunedau eu hunain.

- 4.5. Mewn Addysg, maes gwan yn y gorffennol, mae ein perfformiad wedi gwella'n arwyddocaol ac mae'n bennaf yn y chwartil uchaf yng Nghymru. Mae hyn wedi ei gydnabod gan ESTYN mewn archwiliad yn ddiweddar, ac er na fydd y canlyniad yn cael ei gyhoeddi tan yn ddiweddarach yn y flwyddyn, mae adborth anffurfiol yn rhoi Sir Ddinbych fel un o'r gwasanaethau addysg sy'n perfformio orau yng Nghymru.
- 4.6. Mae'r newidiadau yn strwythur y Cyngor yn ystod y deuddeg mis nesaf – yn enwedig newidiadau yn rolau'r uwch dîm rheoli a'r system Graffu – hefyd wedi eu cydnabod gan Swyddfa Archwilio Cymru fel newidiadau sy'n cyfrannu'n gadarnhaol tuag at wella'r Cyngor.

5. Argymhellion gan yr Archwiliwr Cyffredinol

- 5.1. Os oes gan SAC bryderon arwyddocaol ynglŷn â'r Cyngor neu'r cyfeiriad y mae'n mynd iddo, bydd yr Adroddiad Gwella Blynyddol yn cynnwys argymhellion ffurfiol i'w gweithredu. Nid oes gan yr Adroddiad ar gyfer Sir Ddinbych unrhyw argymhellion ffurfiol eleni (nid oedd rhai y llynedd 'chwaith), sy'n adlewyrchu barn gadarnhaol SAC o gynnydd y Cyngor.
- 5.2. Nid yw hyn yn golygu bod popeth yn iawn, fodd bynnag. Yn anochel mae rhai pethau angen mwy o waith ac mae Adroddiadau Blynyddol eleni a'r llynedd yn gwneud rhai cynigion ar gyfer gwella. Rydym wedi gweld cynnydd da gyda'r holl gynigion a wnaed yn adroddiad 2009/10 ac eleni mae'r Arolygwyr wedi gwneud dau gynnig pellach, y teimlant y byddant yn helpu'r Cyngor barhau i wella. Y rhain yw:

P1. Dylai'r Cyngor, fel awdurdodau eraill yng Nghymru, ddefnyddio ei adolygiad blynyddol o drefniadau llywodraethu i ddarparu hunanasesiad cadarnhach o'u heffeithiolrwydd.

P2. Erbyn Medi 2012, dylai'r Cyngor sefydlu sut y bydd yn cefnogi cynllun darparu Y Rhyl yn Symud Ymlaen, gan gynnwys:

- *Dangos sut mae'n ffitio gyda rhaglen adfywio'r sir*
- *Cadarnhau'r staff a'r adnoddau ariannol a fydd ar gael i gefnogi cyflawni'r cynllun; a*
- *Threfniadau ar gyfer arfarniad o'r cynnydd o bryd i'w gilydd.*

- 5.3. Ymateb i P1.

Mae'r Cyngor wedi bod yn datblygu elfen hunanasesu ei systemau rheoli perfformiad mewn blynyddoedd diweddar, ac mae'r fframwaith presennol yn eithaf cadarn. Mae'n cynnwys dau hunanasesiad Gwasanaeth blynyddol trwy'r system Herio Perfformiad, ynghyd â hunanasesiad corfforaethol cyffredinol. Gyda hyn mae gwaith ar wahân o fewn Gwasanaethau Cymdeithasol ac ar gyfer ESTYN. Mae cynyddu elfen hunan-ddadansoddi beirniadol yn yr adolygiad llywodraethu blynyddol a'r datganiad llywodraethu blynyddol sy'n deillio wedi ei adnabod fel cyfle i gryfhau'r system hon ymhellach.

- 5.4 Yn unol â hyn, byddwn yn cryfhau'r elfen hunanasesu yn yr adolygiad o effeithiolrwydd yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Gydag elfennau allweddol Llywodraethu Corfforaethol bellach yn eu lle, bydd hyn yn cynyddu'r pwyslais ar brofi effeithiolrwydd trefniadau'r Cyngor. Bydd y gwaith hwn wedi ei gwblhau erbyn Mai 2012 ac yn ffurfio rhan o Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol 2011/12.

Ymateb i P2

- 5.5. Mae Strategaeth Adfywio'r Sir yn cael ei datblygu ar hyn o bryd. Fodd bynnag, mae'r gwaith cefndir o ddadansoddi'r problemau economaidd a chymdeithasol ledled y Sir yn dangos y problemau arwyddocaol sy'n bodoli yn y Rhyl o gymharu â rhannau eraill y Sir. Oherwydd hyn, rhagwelir y bydd Strategaeth Adfywio'r Sir yn cydnabod a blaenoriaethu'r angen i adfywio'r Rhyl. Bydd yn galluogi adnabod "themâu cyffredin" a delio â hwy mewn modd mwy cynhwysfawr ledled y Sir, ynghyd â chanolbwyntio mwy ar rôl pob un o'n trefi yn y Sir, a sut gallai'r rolau hyn fynd gyda'i gilydd yn hytrach na chystadlu yn erbyn ei gilydd. Bydd Strategaeth Adfywio'r Sir wedi ei mabwysiadu erbyn Medi 2012.
- 5.6. Penodwyd Rheolwr Rhaglen newydd i arwain y tîm ym mis Ionawr 2011, gan arwain at fwy o ganolbwyntio ar y gwaith yn y Rhyl. Mae'r tîm bellach yn cynnwys:
- Rheolwr y Rhaglen
 - Prif Swyddog
 - Uwch Swyddog Prosiect
 - Cydgysylltydd Rheoli Cymdogaethau
 - Swyddog Cefnogi
 - Rheolwr Prosiect o'r tîm corfforaethol ar gyfer Harbwr Foryd
 - Swyddog Anghenion Tai o'r Gwasanaethau Tai i gefnogi prosiect Gorllewin y Rhyl

Bydd y tîm hwn yn cael ei wella ymhellach trwy ychwanegu Rheolwr Prosiect Gorllewin y Rhyl a fydd yn gyfrifol am gydgyssylltu cyflawni'r cynigion yng Ngorllewin y Rhyl.

- 5.7. Fel rhan o'i ymrwymiad i'r flaenoriaeth o adfywio, mae'r Cyngor wedi darparu £175,000 ychwanegol y flwyddyn i gefnogi adfywio'r Rhyl. Mae'r Cynllun Darparu ei hun yn cynnwys cymysgedd o brosiectau ymrwymedig sydd â chyllid yn ei le, a phrosiectau dyheadol lle mae angen adnabod a sicrhau cyllid. Wedi dweud hynny, mae rhai o'r prosiectau allweddol eisoes wedi eu hariannu a'u hymrwymo gan gynnwys:
- £10 miliwn ar gyfer datblygiad Pont a Harbwr Foryd – i gychwyn ar y safle ym mis Mehefin 2012;
 - £16 miliwn ar gyfer Gorllewin y Rhyl (£10 miliwn o'r Gronfa Gyfalaf a Gedwir yn Ganolog a £6 miliwn o Ardal Adfywio Arfordir Gogledd Cymru) i alluogi cyflawni'r cynigion ar gyfer Gorllewin y Rhyl – gan gynnwys creu manau gwrydd newydd a gwaith ailwampio tai cysylltiedig a datblygiadau newydd;
 - £1.3 miliwn i ddatblygu swyddfeydd newydd a reolir yng nghanol y dref (hen dafarn y Bee and Station)

- 5.8. Mae Bwrdd Rhaglen Cymdogaethau a Lleoedd y Rhyl yn Symud Ymlaen wedi ei sefydlu. Elfen allweddol o waith y Bwrdd fydd gwerthuso cynnydd a chanfod os oes newid gwirioneddol yn cael ei gyflawni. I gynorthwyo gyda hyn, byddwn yn datblygu amrediad o ddangosyddion i fesur yr effaith y mae ein gweithgareddau yn ei chael. Bydd hyn wedi ei ddabtygu a'i gytuno gan Fwrdd y Rhaglen erbyn Medi 2012.

6. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu tuag at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r camau arfaethedig yn cefnogi amcan y Cyngor i fod yn gyngor sy'n perfformio'n uchel a'n Hamcan Gwella i Adfywio ein Cymunedau.

7. Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio gwasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw oblygiadau adnoddau ychwanegol.

8. Pa ymgynghori a fu?

Ymgynghorwyd â'r Pennaeth Archwilio Mewnol, Rheolwr Rhaglen y Rhyl yn Symud Ymlaen, Pennaeth Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Gweddnewid Busnes ac Adfywio ar y camau arfaethedig.

9. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Mae'r Adroddiad Gwella Blynnyddol yn gadarnhaol, heb unrhyw argymhellion, ac felly nid oes goblygiadau cost uniongyrchol o ganlyniad i'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y medrwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes risgiau'n cael eu cynhyrchu gan y camau a gynigir yn yr adroddiad.